

Republica Moldova
Raionul Anenii Noi
Primăria Gura Bîcului

Республика Молдова
Район Анений Ной
Примэрия Гура Быкулуй

MD-6523, r. Anenii Noi, s. Gura Bîcului

fax: 0-265-41-2-21, tel: 0-265-41-1-94

Nr. ANENII NOI

PRIMĂRIA SATULUI
GURA BÎCULUI 2017

MD-6541, r. ANENII NOI, s. GURA BÎCULUI
Nr. 118 200
La nr. 19.04.2017 200

MD-6523. Анений Ной, с. Гура Быкулуй
факс: 0--265-41-2-21, тел: 0-265-41-1-94

Către Curtea de Conturi a RM

Prin prezenta APL Gura Bîcului, vă comunică că în scopul executării recomandărilor reflectate în „HOTĂRÎREA nr.27 din 12 iunie 2014 privind Raportul auditului conformității executării bugetelor și gestionării patrimoniului public în cadrul autorităților publice locale din raionul Anenii Noi pe anul 2013”, de către primăria Gura Bîcului au fost întreprinse un șir de măsuri, precum și stabilirea unei taxe de arendă a terenurilor fondul apelor.

Ca rezultat în perioada anilor 2015 – 2017 APL Gura Bîcului s-a aflat în proces de judecată cu SA „Piscicola Gura Bîcului”, care s-a finisat în luna februarie 2017.

Remitem în adresa d-voastră copia deciziei Curții Supreme de Justiție RM din 22.02.2017.

Primar

Brehova Lilia

CURTEA DE CONTURI
A REPUBLICII MOLDOVA
Nr. 465
26 04 2017
Ora _____

mun. Chișinău, str. P. Rareș, nr.18,
Republica Moldova, MD-2005,
tel./fax: (+ 373 22) 21 87 68
e-mail: info@csj.md

Chișinău, P. Rareș, 18 street,
Republic of Moldova, MD-2005,
tel./fax: (+373 22) 21 87 68
e-mail: info@csj.md

Dosarul nr. 3ra-84/17
„22 februarie 2017”

SA "Piscicola Gura Bâcului"
s. Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi

Macari Oleg (avocat)
CA "Macari Oleg"
MD-2069, mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, 10, of. 30

Consiliul local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi
s. Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi
MD-6523

Vasiliev Vadim (avocat)
CA "Vasiliev Vadim"
mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrân, 39, of. 28

Prin prezenta Vă expediem pentru cunoștință copia deciziei Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 februarie 2017.

Anexă: copia deciziei.

Președintele
Colegiului civil, comercial
și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

Tatiana Vieru

ex.: I. Safonov

28
09.03.2017

22 februarie 2017

DECIZIE

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:
Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Sveatoslav Moldovan
Ion Druță
Maria Ghervas
Mariana Pitic

examinînd recursul declarat de către Consiliul local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni "Piscicola
Gura Bâcului" împotriva Consiliului local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi cu privire la
contestarea actului administrativ,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, prin care a fost
admis apelul declarat de către Societatea pe Acțiuni "Piscicola Gura Bâcului", casată
hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 19 mai 2016 și pronunțată o nouă hotărâre de
admitere a acțiunii,

constată

La 10 februarie 2015, SA "Piscicola Gura Bâcului" a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Consiliului local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi cu privire la contestarea
actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta SA "Piscicola Gura Bâcului" a indicat că la 14
octombrie 2014, Consiliul local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi a emis decizia nr. 5/11, prin
care a stabilit taxa dearendă a terenului, proprietate a Primăriei s. Gura Bâcului, r-ul Anenii
Noi, cu suprafața de 367,42 ha, nr. cadastral 1030116079, mod de folosință - fondul apelor,
amplasat în extravilanul s. Gura Bâcului, în mărime de 4% din prețul terenului, care
constituie 511137,06 lei anual.

Consideră că actul administrativ enunțat a fost emis de către pârât ilegal și neîntemeiat,
deoarece legislația în vigoare nu obligă proprietarii (deținătorii) sistemelor hidrotehnice să
achite organelor publice locale plata pentru arenda terenurilor din fondul apelor.

Acest fapt se confirmă și prin aceea că pe toată perioada existenței întreprinderii nu a
achitat careva plăți pentru folosirea bazinului acvatic, înafără de impozite.

Menționează că reieșind din prevederile art. 28 alin. (7) din Legea privind fondul
piscicol, pescuitul și piscicultura nr. 149 din 08 iunie 2006, dreptul de folosință a terenurilor
din fondul apelor și a apelor pentru piscicultură aparține exclusiv deținătorilor de construcții
hidrotehnice ale obiectivului acvatic respectiv, aceștia fiind responsabili de întreținerea și
consolidarea lor în conformitate cu legislația.

Astfel, având în vedere că construcțiile hidrotehnice care sunt amplasate pe terenul nr.
cadastral 1030116079, îi aparțin cu drept de proprietate privată, respectiv ei îi aparține
dreptul exclusiv de folosință asupra terenului respectiv.

Cu atât mai mult, că nu exploatează nemijlocit terenul din fondul apelor, dar se folosește de apă, în care se produce pește sau fauna zoologică a obiectivului acvatic. Apa la rândul său ca un bun face parte din domeniul public al statului, iar terenul din fondul apelor este exploatat pentru acumularea apei, dreptul de dispoziție asupra căruia aparține nemijlocit Statului.

Declară că pentru exploatarea apei achită Statului taxele prevăzute de art. art. 302-306 Cod fiscal.

Mai mult ca atât, decizia nr. 5/11 din 14 octombrie 2014 și borderoul de calcul conțin formulări contradictorii, și anume în decizie se indică că terenul face parte din fondul apelor, iar borderoul de calcul se întocmește pentru arenda terenului agricol, or. art. 2 Cod funciar atribuie la diferite categorii terenurile cu destinație agricolă și ale fondului apelor.

Afară de aceasta, indică reclamanta că Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25 iulie 1997, nu reglementează modul de folosință a terenurilor din fondul apelor.

Indică că la 17 noiembrie 2014 a făcut cunoștință cu decizia Consiliului local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi nr. 5/11 din 14 octombrie 2014, iar la 17 decembrie 2014, s-a adresat pârâtului cu cerere prealabilă, solicitând anularea acesteia, însă nu a primit nici un răspuns.

Cere SA "Piscicola Gura Bâcului" anularea deciziei Consiliului local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi "Cu privire la aprobarea taxei de arendă a terenurilor fondul apelor" nr. 5/11 din 14 octombrie 2014, ca fiind ilegală.

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 19 mai 2016, acțiunea a fost respinsă ca neântemeiată. A fost încasată din contul SA "Piscicola Gura Bâcului" în beneficiul Consiliului local Gura Bâcului, r-ul Anenii Nou suma de 3000 lei cheltuieli de asistență juridică.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, a fost admis apelul declarat de către SA "Piscicola Gura Bâcului", casată hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 19 mai 2016 și pronunțată o nouă hotărâre de admitere a acțiunii, fiind anulată decizia Consiliului local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi "Cu privire la aprobarea taxei de arendă a terenurilor fondul apelor" nr. 5/11 din 14 octombrie 2014, ca fiind ilegală.

La 02 decembrie 2016, în termenul prevăzut de art. 434 CPC, Consiliul local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Anenii Noi din 19 mai 2016, pe care o consideră legală și întemeiată.

În susținerea recursului Consiliul local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi a invocat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că conform datelor din Registrul bunurilor imobile proprietarul terenului cu suprafața de 367,42 ha, nr. cadastral 1030116079, este administrația publică locală în baza deciziei nr. 1/2 din 21 ianuarie 2002 "Privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor".

Declară că după anul 2002 până în prezent întimata SA "Piscicola Gura Bâcului" abuziv se folosește de terenul în litigiu, fără să achite careva plăți, folosind terenul proprietate publică a Primăriei s. Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi în lipsa unui act juridic ce ar constitui drept temei legal la folosirea acestuia și refuză neîntemeiat încheierea contractului de arendă, fapt ce prejudiciază considerabil bugetul local.

Afirmă recurentul că prețul de arendă nu a fost stabilit arbitrar după cum a concluzionat instanța de apel, acesta fiind calculat reieșind din prevederile art. 10 alin. (10)

din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25 iulie 1997.

De asemenea, indică recurentul că este eronat argumentul intimății SA "Piscicola Gura Bâcului", care a fost preluat ulterior de către instanța de apel, precum că terenul fondului apelor îi este atribuit în baza legii în folosință gratuită și nelimitată, și respectiv nu poate fi obligată să efectueze plăți de arendă, deoarece vine în contradicție atât cu prevederile art. 315 Cod civil, cât și cu art. 14 din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006.

Mai mult ca atât, forma de folosință a terenurilor respective (concesiune, arendă, locațiune, etc.) o stabilește doar proprietarul terenurilor - autoritățile administrației publice locale și nu proprietarul construcțiilor hidrotehnice, care nu dobândește direct, gratuit și pe termen nelimitat folosința terenurilor străine, așa cum pretinde intimata.

La 20 decembrie 2016, în adresa intimății SA "Piscicola Gura Bâcului" a fost expediată copia recursului declarat de către Consiliul local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

La 23 ianuarie 2016, intimata SA "Piscicola Gura Bâcului" a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de către Consiliul local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, pe care o consideră legală și întemeiată.

Concomitent, invocând că terenul, nr. cadastral 1030116079, face parte din terenurile fondului apelor, fapt ce rezultă și din extrasul din Registrul bunurilor imobile anexat la materialele dosarului, respectiv prevederile Legii nr. 1308 din 1997 "Privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului" nu sunt aplicabile pentru terenurile fondului apelor, or, privatizarea acestor categorii de terenuri este strict interzisă prin lege.

Mai mult ca atât, potrivit art. 13 din Legea nr. 121 din 04 mai 2007 "Privind administrarea și dectatizarea proprietății publice", din bunurile nepasibile de privatizare fac parte bunurile domeniului public, patrimoniul persoanelor juridice de drept public precum și terenurile din fondul apelor.

Astfel, în cazul când persoana este în drept să privatizeze terenul, însă nu a solicitat răscumpărarea, administrația publică locală poate obliga la achitarea plăților de arendă. În această situație persoana are posibilitatea de a alege modalitatea realizării drepturilor sale patrimoniale - arenda sau privatizarea. Însă atunci când persoana este lipsită în baza legii de dreptul de privatizare a terenului, legislatorul a prevăzut că aceasta nu poate fi obligată să achite plăți de arendă, dat fiind faptul că este restricționată în mod legal în acțiunile sale privind realizarea deplină a drepturilor sale.

Afară de aceasta, potrivit scrisorii Comisiei juridice a Parlamentului RM nr. 10/217 din 07 mai 2003, în fondul apelor intră apele și terenurile fondului apelor, care sânt terenuri aflate sub apă și terenurile prevăzute de art. 63 Cod funciar. Terenul aflat sub apă este partea integrală al obiectivului acvatic și nu poate fi dat în arendă din motiv că își schimbă destinația și acest obiect acvatic nu poate să existe fără acest teren. Astfel, terenurile aflate sub apă și alte terenuri ce fac parte din fondul apelor nu pot fi date în arendă, ci doar în folosință.

La fel, și din scrisoarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al RM nr. 01/1-1140/1011/3121 din 23 septembrie 2008, rezultă că conform prevederilor Legii nr. 198 din 15 mai 2003 "Cu privire la arenda în agricultură" și art. 28 din Legea nr. 149 din 08 iunie 2006 "Privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura", în arendă se transmit construcțiile hidrotehnice ale iazului și nu terenul sub apă (terenul fondului apelor). Dacă

Prevederi similare se regătesc și în art. 63 Cod funciar, care stipulează, că *terenurile ale fondului apelor* sunt terenurile aflate sub ape – albiile cursurilor de apă, cuvetele lacuților, iazurilor, rezervoarelor de apă – mlaștinile, terenurile pe care sunt amplasate construcții hidrotehnice și alte amenajări ale serviciului apelor, precum și terenurile repartizate pentru fâșiile de deviere (de pe maluri) a râurilor, a bazinelor de apă, canalelor magistrale intergospodărești și a colectoarelor. Terenurile fondului apelor se folosesc pentru construcția și exploatarea instalațiilor ce asigură satisfacerea necesităților de apă potabilă, tehnică, curativă, a altor necesități ale populației, ale serviciului apelor, ale agriculturii, industriei, gospodăriei piscicole, energeticii, transportului, precum și altor nevoi ale statului și societății. Modul de folosire a terenurilor din fondul apelor este stabilit de o legislație specială.

Potrivit art. 4 alin. (6) din Legea apelor nr. 272 din 23 decembrie 2011, terenul fondului de apă este un bun indivizibil.

Conform art. 28 alin. (7) din Legea privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura nr. 149 din 08 iunie 2006, dreptul de folosință a terenurilor din fondul apelor și a apelor pentru piscicultură aparține exclusiv deținătorilor de construcții hidrotehnice ale obiectivului acvatic respectiv, aceștia fiind responsabili de întreținerea și consolidarea lor în conformitate cu legislația.

În conformitate cu art. 424 alin. (1) Cod civil, uz este dreptul real asupra bunului altuia, în virtutea căruia uzurarul poate folosi bunul și culege fructele lui necesare pentru nevoile proprii și ale familiei sale.

Iar, potrivit art. 425 alin. (1) Cod civil, dreptul de uz și de abitație nu poate fi cedat, iar bunul care face obiectul acestor drepturi nu poate fi închiriat sau arendat.

Prin prisma art. 1 din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25 iulie 1997, prezenta lege se aplică în cazurile: a) vânzării-cumpărării terenurilor, inclusiv a terenurilor aferente obiectivelor privatizate sau care se privatizează, a terenurilor aferente obiectivelor private, precum și a terenurilor aferente construcțiilor nefinalizate; b) includerii valorii terenurilor proprietate publică aferente obiectivelor și construcțiilor nefinalizate specificate la lit. a) în capitalul social al acestora, la decizia adunării generale a acționarilor (fondatorilor) și cu acordul proprietarului de teren, în calitate de cotă de participare a acestuia în patrimoniul obiectivului sau al construcției; c) excluderii terenurilor din categoriile de terenuri cu destinație agricolă și ale fondului silvic, precum și din circuitul agricol, și atribuirii lor la alte categorii de terenuri; d) înstrăinării forțate a terenurilor; e) relațiilor de arendă.

Reieșind din prevederile art. 10 alin. (10) din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, în cazul arendării terenurilor prin licitație sau prin concurs, plata anuală de arendă se stabilește la licitație (concurs), și constituie nu mai puțin de 2% din prețul normativ al terenului arendat.

Din suportul probatoriu prezent la materialele pricinii rezultă că proprietar al bunului imobil - terenul, nr. cadastral 1030116.079, amplasat în r-ul Anenii Noi, s. Gura Bâcului, extravilan, mod de folosință – fondul apelor, cu suprafața de 367.421 ha, este administrația publică locală în temeiul deciziei privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor nr. 1/2 din 21 ianuarie 2002, fapt ce rezultă și din copia extrasului din Registrul bunurilor imobile eliberat de către OCT Anenii Noi, filiala ÎS "Cadastru" la 03 octombrie 2012 (f.d. 24).

Totodată, reieșind din același extras din Registrul bunurilor imobile, pe terenul nominalizat supra sunt amplasate 16 construcții, printre care și construcțiile nr. nr. cadastrale: 1030116.079.15 și 1030116.079.16, mod de folosință – construcții hidrotehnice.

există deja contract de arendă al terenului sub apă, acesta se anulează și se încheie un nou contract de arendă a construcțiilor hidrotehnice.

Susține că autoritățile publice locale nu pot da în arendă terenurile fondului apelor, ci doar construcțiile hidrotehnice, însă construcțiile hidrotehnice ale obiectului acvatic ce sunt amplasate pe terenul nr. cadastral 1030116079, îi aparține ei cu drept de proprietate privată, fapt ce rezultă și din extrasul din Registrul bunurilor imobile și Adeverința de privatizare nr. 35/03 din 03 iunie 2004.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 25 ianuarie 2017, recursul declarat de către Consiliul local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători poate decide invitarea unor participanți sau reprezentanți ai acestora pentru a se pronunța asupra problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs.

Astfel, pentru elucidarea problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs depusă de către Consiliul local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi, precum și pentru stabilirea unor circumstanțe importante ale pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a invitat părțile în proces să se prezinte în ședința de judecată.

La ședința de judecată s-au prezentat reprezentantul recurentului Consiliul local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi – avocatul Vasiliev Vadim în baza mandatului seria MA nr. 0948501 din 15 decembrie 2015 și reprezentantul intimitei SA "Piscicola Gura Bâcului" – avocatul Macari Oleg în baza mandatului seria MA nr. 1044000 din 21 septembrie 2016.

În cadrul ședinței de judecată a instanței de recurs avocatul recurentului Consiliul local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi – avocatul Vasiliev Vadim a susținut recursul în sensul declarat, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Anenii Noi din 19 mai 2016, pe care o consideră legală și întemeiată

La rândul său, avocatul intimitei SA "Piscicola Gura Bâcului" -- Macari Oleg în ședința de judecată a solicitat respingerea recursului declarat de către Consiliul local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, pe care o consideră legală și întemeiată.

Audiind declarațiile părților prezente la proces, studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile din referința depusă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Reieșind din prevederile art. 2 din Legea apelor nr. 272 din 23 decembrie 2011, prin *teren al fondului apelor* se înțelege – teren aflat sub ape, albiile cursurilor de apă, cuvețele lacurilor, iazurilor, rezervoarelor de apă, mlaștini, terenuri pe care sunt amplasate construcții hidrotehnice și alte structuri ale serviciului apelor, terenuri repartizate pentru fâșiile de deviere (de pe maluri) a râurilor, a bazinelor de apă, a canalelor magistrale și a colectoarele, precum și terenuri folosite pentru constricția și exploatarea instalațiilor ce asigură satisfacerea necesităților de apă potabilă, de apă tehnică, de apă curativă, altor necesități de interes public.

cu suprafața de 70932 m.p. și respectiv de 40389 m.p., ce aparțin cu drept de proprietate privată SA "Piscicola Gura Bâcului" în temeiul adevărului nr. 35/03 din 03 iunie 2004.

Prin decizia nr. 5/11 din 14 octombrie 2014, Consiliul local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi a stabilit taxa de arendă a terenului proprietate publică a Primăriei s. Gura Bâcului, cu suprafața de 367,42 ha, nr. cadastral 1030116.079, mod de folosință – fondul apelor, amplasat în extravilanul s. Gura Bâcului, în mărime de 4% din prețul terenului, care constituie 511137,06 lei anual, fiind întocmit în acest sens Borderoul de calcul al prețului de arendă a terenului în temeiul art. 10 alin. (10) al Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25 iulie 1997 (f.d. 9-10).

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept supra citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel privind admiterea acțiunii, cu dispunerea anulării deciziei Consiliului local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi nr. 5/11 din 14 octombrie 2014 "Cu privire la aprobarea taxei de arendă a terenurilor fondul apelor", ca fiind ilegală, or, terenul cu suprafața de 367,42 ha, nr. cadastral 1030116.079, intră în categoria terenurilor fondului apelor, fiind parte integrală a obiectivului acvatic, părți componente al căruia sunt și construcțiile hidrotehnice ce aparțin SA "Piscicola Gura Bâcului", care este destinat nemijlocit pentru exploatarea respectivei gospodării piscicole și nu poate fi dat în arendă separat de construcțiile hidrotehnice respective din motiv că își poate schimba destinația, precum și obiectul acvatic nu poate să existe în mod separat de acest teren.

Respectiv, terenurile aflate sub apă și alte terenuri care fac parte din fondul apelor nu pot fi date în arendă, ci doar în folosință, fiind un bun indivizibil.

Astfel, dreptul de folosință a bunului acvatic se determină reieșind din faptul cine este proprietarul construcțiilor hidrotehnice, or, persoana care deține dreptul de proprietate asupra construcției hidrotehnice este responsabilă de întreținerea bunului, obținerea dreptului de folosință specială a apei, acordarea accesului la apă în alte scopuri, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

În cazul în care construcțiile hidrotehnice nu aparțin organelor administrației publice locale, ultimele nu pot transmite în arendă terenuri din fondul apelor sau stabili în mod unilateral plăți de arendă pentru terenurile din fondul apelor.

Prin urmare, legislația în vigoare prevede că în arendă pot fi transmise doar construcțiile hidrotehnice ale bazinului acvatic și nicidecum terenul de sub apă (terenul fondului apelor), ca un bun separat.

În acest context, este întemeiată concluzia instanței de apel precum că recurentul-pârât Consiliul local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi eronat a calculat plata de arendă a terenului cu suprafața de 367,42 ha, nr. cadastral 1030116.079, în mărime de 4%, în conformitate cu prevederile Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25 iulie 1997, or, dispozițiile respectivului act normativ nu au incidență la cazul speței, având în vedere că acestea se aplică doar pentru terenurile ce pot fi supuse privatizării (vânzării-cumpărării), fapt ce este categoric interzis în cazul terenurilor din fondul apelor.

Afară de aceasta, prin Hotărârea Guvernului nr. 72 din 30 ianuarie 2004 "Privind implementarea Legii cu privire la arenda în agricultură", au fost aprobate contractele-model de arendă care confirmă cert că nu terenurile din fondul apelor se dau în arendă, ci construcțiile hidrotehnice ale iazului amplasate pe aceste terenuri.

Nu poate fi reținut argumentul recurenteii precum că SA "Piscicola Gura Bâcului" posedă terenul proprietate publică a Primăriei s. Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi în lipsa unui act juridic ce ar constitui drept temei legal la folosirea acestuia și refuză neîntemeiat

încheierea contractului de arendă, fapt ce prejudiciază considerabil bugetul local. Or, intimata-reclamantă SA "Piscicola Gura Bâcului" deține cu drept de proprietate privată construcțiile hidrotehnice nr. nr. cadastrale: 1030116.079.15 și 1030116.079.16, cu suprafața de 70932 m.p. și respectiv de 40389 m.p., amplasate pe terenul fondul apelor nr. cadastral 1030116.079, fapt ce generează conform normelor de drept citate supra, obținerea în folosință exclusivă a terenurilor din fondul apelor.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurentului precum că forma de folosință a terenurilor respective (concesiune, arendă, locațiune etc.) o stabilește doar proprietarul terenurilor – autoritățile administrației publice locale și nu proprietarul construcțiilor hidrotehnice, deoarece intenția administrației publice locale de a dispune de terenul nr. cadastral 1030116079, din fondul apelor, prin obligarea intimitei SA "Piscicola Gura Bâcului" la plata de arendă pentru teren agricol, în mărime de 511137.06 lei anual, este neîntemeiată, având în vedere că legislația în vigoare nu-i acordă o așa oportunitate.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, având în vedere că în esență exprimă doar dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Astfel, din considerentele menționate, și, având în vedere că decizia instanței de apel este legală și întemeiată, iar motivele recursului invocate în speță în esență sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra căreia instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător. Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Consiliul local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi și de a menține decizia Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Consiliul local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, în pricină civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni "Piscicola Gura Bâcului" împotriva Consiliului local Gura Bâcului, r-ul Anenii Noi cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

/semnătura/
/semnătura/
/semnătura/
/semnătura/
/semnătura/

Iulia Sîrcu
Sveatoslav Moldovan
Ion Druță
Maria Ghervas
Mariana Pitic

Copia corespunde originalului, judecătorul

/Iulia Sîrcu

29.05.2014

s.Gura Bîcului

Notă
privind acumularea probelor de audit la Primăria s. Gura Bîcului în
procesul efectuării auditului asupra formării și utilizării bugetelor
unităților administrativ-teritoriale și gestionării patrimoniului public
din raionul Anenii Noi pe anul 2013.

I. ÎNTRODUCERE

În procesul de efectuare a auditului s-au acumulat probe de audit la AAPL de nivelul I – primăria s. Gura Bîcului, privind formarea și utilizarea bugetului pe anul 2013 și gestionării patrimoniului public a acesteia. Probele de audit au fost acumulate în conformitate cu art.28 și art.31 alin.(1) lit.a) din Legea Curții de Conturi¹ și în temeiul Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2014.

Scopul auditului a constat în evaluarea regularității formării bugetului primăriei Gura Bîcului pe anul 2013, prin prisma responsabilităților acesteia, precum și în obținerea asigurării rezonabile în vederea integrității și gestionării conforme a patrimoniului public.

Responsabilitatea AAPL este de a întocmi și a prezenta la timp situațiile financiare și patrimoniale și de a asigura respectarea prevederilor legale la elaborarea și executarea bugetului.

Responsabilitatea echipei de audit constă în obținerea probelor de audit suficiente și adecvate pentru susținerea constatărilor și concluziilor de audit privind regularitatea formării și execuției bugetului entității audiate și conformitatea gestionării patrimoniului public. Totodată, auditorii nu sunt și nu pot fi considerați responsabili de prevenirea fraudelor și erorilor, precum și pentru veridicitatea și corectitudinea rapoartelor financiare și patrimoniale ale UAT.

În baza dispoziției-informației nr.17 din 25 februarie 2014, eliberată de Curtea de Conturi a Republicii Moldova echipa de audit: controlorul de stat superior, auditor public dna M. Mozan, și controlorul de stat, auditor public dl I. Cojocari în procesul acumulării probelor de audit au analizat prognoza și administrarea veniturilor bugetare în conformitate cu Legea privind finanțele publice locale și cu alte acte normative în vigoare. La fel, fiind aplicate teste de detaliu (examinarea și confirmarea) în combinație cu tehnicile de audit (proceduri analitice) asupra acumulării veniturilor din transmiterea în arendă:

- a bazinelor acvatice;
- a terenurilor din fondul de rezerva primăriei;
- a terenurilor aferente obiectelor privatizate.

¹ Legea Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008 (cu modificările ulterioare)

Conform deciziei Consiliului de Administrare al Fondului Ecologic Național, primăria Gura Bîcului a fost declarată învingătoare prin aprobarea proiectului nr. 4297, pentru renovarea sistemului de aprovizionare cu apă potabilă a satului, dar la data de 24.05.2013 a fost încheiat contractul nr.1/3074-4237 cu Ministerul Mediului cu suma de 480,4 mii lei. Conform raportului de verificare nr.1014-11-11/6 la proiectul de execuție valoarea totală de deviz 1036,99 mii lei. La 02.08.2013 primăria a încheiat contract cu SRL „Flint - Cons” or. Chișinău pentru efectuarea lucrărilor cu suma de 480,5 mii lei, cu durata de execuție de 1 lună, care au fost executate. Conform Dispoziției primăriei nr.109 din 28.10.2013 privind începerea lucrărilor și procesului verbal nr.03 din 17.12.2013 lucrările n-au fost executate în termenii prevăzuți în contract. La fel, în contractul menționat n-a fost prevăzută garanția de bună execuție a lucrărilor în sumă de 72,0 mii lei. Totodată, n-a fost determinat statutul acestor mijloace financiare în relațiile dintre primărie și Coperativa utilizatorilor de apă, la evidența căruia se numără sistemul de aprovizionare cu apă potabilă, deoarece din explicația primarului I. Lăpăș, aceste rețele au fost transmise în folosință Cooperativei utilizatorilor de apă din sat, dar sunt reflectate în evidența contabilă a primăriei la contul nr 012.

Primăria n-a ținut cont de prevederile pct. 6 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 9 din 17.01.2008¹, și nu a asigurat întocmirea și păstrarea dosarelor achiziției publice (reparația capitală a sediului primăriei și a casei de cultură), fapt ce determină riscul sustragerii, pierderii, schimbării unor anumite documente, precum și imposibilitatea urmăririi conformității procedurilor de achiziții publice cu prevederile legale

Conform pct.16 a Regulamentului achizițiilor publice de valoare mică aprobat prin HG nr.148 din 14.02.2008, contractul de achiziție publică de valoare mică se încheie pentru întreaga sumă atribuită acestui contract pe an, dar pentru achiziționarea produselor alimentare primăria a încheiat 10 contracte de achiziție publică de valoare mică în sumă de 285,3 mii lei, separat pentru fiecare categorie de produse.

În conformitate cu pct.25 din Regulament autoritatea contractantă este obligată să întocmească și să prezinte semestrial, pînă la data de 15 a lunii următoare trimestrului de gestiune, la Agenția Achiziții Publice o dare de seamă privind contractele de achiziție publică de valoare mică semnate și înregistrate în perioada de referință, însă primăria, această dare de seamă cu suma de 171,8 mii lei n-a prezentat-o în termenii stabiliți, fiind prezentată în timpul efectuării auditului.

Ca rezultat al nedelimitării patrimoniului proprietate publică (inclusiv a terenurilor), precum și absenței Normelor metodologice privind evidența proprietății publice în cadrul contabilității AAPL (care urmau a fi elaborate de MF și aprobate de Guvern, reieșind din prevederile art.13 din Legea nr.523-XIV din 16.07.1999²) se generează incoerențe în asigurarea identificării și evidenței autentice a valorilor patrimoniale ale UAT: Astfel, urmare a inventarierii inițiate de către echipa de audit

¹Regulamentul cu privire la întocmirea și păstrarea dosarelor achiziției publice aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 9 din 17.01.2008

²Legea nr 523-XIV din 16.07.1999. Cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, nr. 523-XIV din 16.07.1999).

s-a constatat că, primăria n-a asigurat înregistrarea obligatorie în Registrul bunurilor imobile a drepturilor asupra 26 din 28 de bunuri imobile (clădiri și construcții speciale) în valoare de 11965,7 mii lei și a terenurilor cu suprafața de 333,51 ha din 372,04 ha de terenuri proprietate publică locală, prin ce nu s-au respectat prevederile art.5 din Legea nr.1543-XIII din 25.02.1998.

Contrar prevederilor regulamentare⁶, serviciile pentru reglementarea regimului proprietății funciare din cadrul AAPI nu țin la zi Registrul cadastral al deținătorilor de terenuri, care stă la baza întocmirii Registrului cadastral al terenurilor (fișei cadastrale centralizatoare). Registrul cadastral ale terenurilor (fișe cadastrale centralizatoare), care se întocmesc conform situației de la 1 ianuarie și se prezintă SRFC de către primărie, nu oferă o imagine veridică a situațiilor funciare privind terenurile aflate în proprietatea UAT, și nici despre repartizarea lor către deținători. Deficiențele relatate au condiționat, în perioada anilor 2003-2013, neînregistrarea în Cadastrul funciar a UAT a tranzacțiilor de vânzare-cumpărare a 6,45 ha de terenuri proprietate publică, ceea ce a cauzat raportarea neautentică a fondului funciar per ansamblu.

Valoarea creanțelor de la arenda terenurilor proprietate publică necontabilizate la situația din 01.01.2014 a constituit 9,4 mii lei, fiind preponderent curențe.

Auditul a relevat că, AAPI n-a asigurat înregistrarea la organul cadastral a conductelor de gaze, transmise la deservire către S.R.L. „Ialoveni-gaz” îndiferent de amplasarea acestora (5 conducte de gaz de presiune medie cu lungimea totală de 0,6 km și 31 conducte de presiune joasă cu lungimea totală de 9,49 km). Urmare a procedurii de inventariere a rețelelor de gaze fără stăpin, inițiate de către echipa de audit și nefinalizate pînă la încheierea misiunii, au fost constatate: 1 conductă de gaz de presiune medie cu lungimea totală de 0,18 km și 30 conducte de presiune joasă cu lungimea totală de 9,44 km, din motivul absenței proprietarului, aceste fiind gestionate de către S.R.L. „Ialoveni-gaz” în lipsă de contract, fără a fi stabilită responsabilitățile gestionarului.

Ca urmare a contrapunerii datelor din Raportul privind patrimoniul gestionat de către primăria Gura Bîcului pe anul 2013 (prezentat APP de către CR) s-a constatat o majorare a valorii patrimoniului aflat în gestiune cu 390,3 mii lei.

Contrar prevederilor cadrului regulamentar⁷, a fost înregistrat incorect, la contul 011 „Construcții speciale” o rețea de apeduct în valoare de 480,4 mii lei și un sistem de iluminare de 499,0 mii lei, care pe parcursul auditului fiind rectificate la contul 012 „Instalații de transmitere” bunuri în valoare de 979,4 mii lei.

Potrivit art.10¹ alin.(1) din Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997⁸, în cazul în care proprietarii obiectivelor privatizate sau ai întreprinderilor și obiectivelor private n-au cumpărat, sau n-au arendat terenuri aferente obiectivelor și întreprinderilor menționate, de la aceștia se va încasa anual plata pentru folosirea terenului, stabilită

⁶ Pct. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 24 din 11.01.1995 „Pentru aprobarea Regulamentului privind înregistrarea în Registrul funciar”

⁷ Art. 22 din Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007 pct. 33 din Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului Finanțelor nr. 92 din 09.07.2004

⁸ Legea nr. 1308-XIII din 25.07.1997 „Privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului” (în continuare - Legea nr. 1308-XIII din 25.07.1997).